MECMUA OF NAAT PROSE RISALE REVIEW

Emine Öte
ORCID: 0000-0002-7313-0477
International Balkan University
Turkish Language and Literatura, PhD candidate
emineote@gmail.com
Türkiye

ABSTRACT

The "mecmua" that is the subject of our study is a poetry mecmua in the naat genre, written in the first quarter of the 18th century.Mecmuas, a popular genre in Ottoman Turkish literature, especially after the 16th century, are handwritten notebooks consisting of religious or non-religious works in verse or prose collected by a compiler. In Turkish folk literature, it is called cönk. In Turkish literature, religious texts are about religious-mystical subjects, especially God, prophets and religious elders; tevhid, münacat, naat, hilye, mevlid etc. It is written in common types. There are mecmuas divided into a single type: such as naat's mecmua.The poetry mecmua that is the subject of our study is dedicated to Muhammed. It is a poetic collection of naats consisting of naat, miraciye, hilye, and münacat. In this study, the three-leaf prose section at the end of our poetry mecmua is introduced. The prose part that is the subject of our study is a treatise that we can call medium prose. This section, in which Muhammed's miracles that occurred due to his physical characteristics and physical limbs are explained, has been transcribed, translated, and analyzed.

Keywords:Mecmua, Naat, Mu'cizât

NAAT MECMUASI[1] MENSUR RİSALE İNCELEMESİ

Emine Öte
ORCID: 0000-0002-7313-0477
Uluslararası Balkan Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, Doktora Öğrencisi
emineote@gmail.com
Türkiye

ÖZET

Çalışmamıza konu olan "mecmua" 18. yüzyılın ilk çeyreğinde kaleme alınmış naat türünde bir şiir mecmuasıdır. Osmanlı dönemi Türk edebiyatında özellikle 16. yüzyıldan sonra popüler bir tür olan mecmualar, bir derleyici tarafından toplanan, dini ya da din dışı manzum veya mensur eserlerden oluşan el yazması defterlerdir. Türk halk edebiyatında cönk adıyla karşılanır. Türk edebiyatında 'dini metinler' Allah, peygamber ve din büyükleri başta olmak üzere dini-tasavvufi konularda; tevhid, münacat, naat, ilahi, mevlid gibi benzeri yaygın türlerle yazılır. Mecmuaların tek türe ayrılmış olanları vardır: naat mecmuaları gibi. Çalışmamıza konu olan şiir mecmuası Hazreti Muhammed'e ithaf edilmiş; naat, miraciye, hilye ve münacatlardan müteşekkil manzum bir naat mecmuasıdır. Bu çalışmada şiir mecmuamızın en sonunda bulunan üç varaklık mensur kısım tanıtılmıştır. Çalışmamıza konu olan mensur kısım 'orta nesir' şeklinde diyebileceğimiz bir risaledir. Hz. Muhammed'in 'fiziki özellikleri ve fiziki uzuvları sebebiyle meydana gelen mucizelerinin anlatıldığı bu bölümün transkripsiyonlu çevirisi ve incelemesi yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Mecmua, Naat, Mu'cizât

1. GİRİŞ

Türk edebiyatı üzerine çalışanlar klasik Türk edebiyatının dayandığı kaynakların başında, İslam dini ve onun etrafında teşekkül eden dünya görüşünün bulunduğunu dile getirirler.

İslâm kültürünün klasik Türk şiirini besleyen kaynaklar içerisinde en başta geldiği söylenebilir. Bu tesirin gücü çeşitli türde dinî eserlerin yanı sıra din dışı eserlerde de yaygın olarak açık veya örtülü bir biçimde yer almıştır (Çelebioğlu,1998: 349).

Klasik Türk edebiyatının en belirgin ve yaygın özelliği temelinde dini kültüre yer vermesidir. Bu özellik kullanılan malzeme itibarıyla bütün edebi tür ve şekillere hâkim olurken; yalnızca dini konularda kaleme alınmış binlerce manzume ve dini konuların terennüm edildiği onlarca tür edebiyatımızda küçümsenmeyecek bir yere sahiptir (Levend,1972:371).

Edebiyatımızdaki manzum dini eserleri; Cenab-ı Hak'la ilgili olarak esma-i hüsna, şerh ve mu'ammaları, tevhid ve münacatlar; Hazreti peygamberi konu edinenleri esma'i Nebi , sire, mevlid, miraç-name, mu'cizat-ı Nebî, gazavat-ı Nebi, hilye, ahlâku'n- Nebi, hicretü'n-Nebi, şefaat-name, kırk hadis, yüz hadis, bin hadis; Kur'an-ı Kerim'le ilgili olarak da tercüme, tefsir, kırk ayet, tecvid, esma-i suver, fal-i Kur'an gibi türlere ayırmak mümkündür. Ayrıca peygamber ve velilere dair eserler, menakıb-nameler, ahval-i kıyamet, akaid, fıkıh, fazilet-name (namaz ve oruca ilişkin) menasikü'l-hac, Kâbe-name, maktel, ramazan-name ve iydiyye gibi çeşitli türler ve dini-tasavvufi mahiyette de nefes, nutuk, devriye, şathiye gibi manzumeler dini edebiyatın genişliği çeşitliliği zenginliği ve yaygınlığı konusunda yeterli fikir vermektedir (Yeniterzi,2002:762).

[1] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No:773, Varak 132a-134b.

Hemen her mısrasıyla sevgiyi terennüm eden klasik edebiyatımızda Hazreti peygamberi konu edinen türlerin çokluğu ise özellikle dikkat çeker. Hz. Peygamber'e duyulan samimi sevgi ile Hz. Peygamber edebiyatı diyebileceğimiz kadar zengin türlerle onun hayatının her safhası ve onunla ilgili bütün hususiyetler edebiyatımıza aksetmiştir (Yeniterzi,2002:762).

Türk edebiyatında 'dini edebi metinler' başta: Allah, peygamber, din büyükleri olmak üzere dini-tasavvufi konularda; tevhid, münacat, naat, hilye, ilahi, mevlid gibi yaygın isimleriyle bilinmektedir. Bu türler içerisinde İslam Peygamberi Hz. Muhammed'i her yönüyle konu edinen ve onu her daim öven manzumeler, Türk halkı tarafından özellikle teveccüh gören bir tür olmuştur.

Naatler, peygambere karşı duyulan sevgi, saygı; peygamberliği, onun mucizeleri, hicreti, yaşadığı sıkıntılar; şefaati ve miraç gibi yaşadığı olağanüstü olayları konu edinen metinlerdir. (Yeniterzi,2002:762) Klasik Türk edebiyatında naatler mecmualarda (Mecmu'a-i Nuût-ı Nebeviyye) bir araya getirilmişlerdir. Aynı şekilde naat ve miraciyeler bir mecmuada toplanmışlardır (Akkuş,2007:181).

Hz. Muhammed'in hayatının hemen her yönüyle klasik Türk şiirinde somut bir karşılığının bulunduğu bu konuda kaleme alınan eserlerin ve bu doğrultuda gelişen türlerin niceliği ve çeşitliliği ile de kavranabilir. Bu hususta kaleme alınan belli başlı eserler/türler şu şekilde sıralanabilir: Sîre (Sîret/Siyer), Mevlid, Mucizâtü'n-nebî, Esmâü'n-nebî, Evsâfü'n-nebî, Na't, Şemâil, Hilye, Mirâciyye/Mirâc-nâme, Regâibiyye, Gazavat-nâme, Hicret-nâme, Şefaat-nâme, Fazilet-nâme, Kırk Hadis (Uzun,2005:455).

Bununla birlikte mecmua, eski şiirimizde insanların -tamamen- kendi beğenilerine göre derlediği manzum/mensur metinleri barındıran yazma eserlerdir. Mecmualar, başlangıçta bir not defteri özelliği taşırken zamanla işlevi ve fonksiyonu gelişerek telif eser özelliği kazanmıştır. Bu nedenle kimi mecmualar çok özensiz ve karışıkken kimi mecmualar da pek muntazamdır (Uzun, 2005:265).

Türk edebiyatında dini türler içerisinde sadece Hz. Muhammed'e hasredilen: naat, miraç-name/ miraciye, mevlid, Ahmediye (Muhammediye/ Mahmudiye) hilye, kırk hadis gibi siyer ağırlıklı şiirler çok büyük bir külliyat oluşturur. Bu edebiyat ürünlerinde Hz. Muhammed'in fiziki ve ruhi özellikleri genellikle onun ahlaki davranışlarının örnekliği üzerinden kaleme alınır. Hz. Muhammed'in her yönüyle yaşamı: iç ve dış güzellikleri, sözleri, davranışları, emirleri, mucizeleri ahlaki üstünlüğüyle anlatılır. Hatta Hz. Muhammed'in her vasfının anlatılması dini bir vecibe telakki edilir.

Hz. Muhammed'e duyulan sevgi ve saygı sebebiyle onun hem fiziki hem ruhi özelliklerini konu edinen edebiyat ürünleri, yüzyıllarca özellikle Türk halkı tarafından benimsenmiş, hatta naat ve mevlid türleri kutsal bir metin gibi saygı görmüştür.

Çalışmamıza konu olan 'Şiir Mecmuası' dini metinler çerçevesinde tüm bu söylenenlere uygun olarak bir "Naat Mecmuası"dır. Konusu sadece Hz. Muhammed olan ve onunla ilgili yazılan şiirler bu mecmuada bir araya toplanmıştır.

Mecmûa, Arapça kökenli bir kelime olup "bir araya getirilmiş, toplanmış" manasındaki mecmû' kelimesinin müennesidir ve "toplanmış, derlenmiş şeylerin tamamı" anlamını karşılamaktadır (Kut, 1986: 170). Mecmûalar bir ya da daha fazla yazar veya derleyen tarafından toplanılan, dînî ya da lâ dînî mensur ve manzum eserlerden oluşan el yazması defterlerdir (Uzun, 2005: 265). Şekil yönünden bir defterden ibaret olan bu eserler bir çeşit antoloji niteliğindedir (Pala, 2014: 300). Şiir yazmasa da edebî zevk sahibi kimseler tarafından derlenen mecmualar, toplumun her kesimine hitap etmiş, tertip edildiği dönem içerisinde ve sonrasında derleyen ya da okuyucu için içerisinde birçok bilgi barındıran ansiklopedi niteliği taşımıştır.

Derleyen tarafından kişisel zevklere göre derlenmiş farklı tür ve şekildeki şiirleri içinde barındıran bu eserlerin en belirgin özelliği "derleme" faaliyeti ile oluşturulmuş olmalarıdır (Gürbüz,2011:1).
Çalışmamıza konu olan Şiir Mecmuası'nın derleyeni mevcut değildir. Mecmua'daki bütün şiirler ve en sonda bulunan mensur risale tamamen Hz. Muhammed ile ilgilidir. Mecmua'da ara ara başka peygamberler, dört halife ve Hz. Muhammed'in torunları Hasan ve Hüseyin de konu edilmiştir. Dolayısıyla bu mecmuayı dini türde teşekkül etmiş eserler kategorisinde "**Naat Mecmuası**" olarak isimlendirebiliriz. Zira tamamen İslam Peygamberi Hz. Muhammed'i konu almış ve ona ithaf edilmiş naatlardan müteşekkildir.

Bu çalışmada Mecmua'nın en son kısmında bulunan tek 'mensur' bölüm günümüz Türkçesine aktarılmış ve incelenmiştir. Mensur bölümde, Hz. Peygamber'in fiziki özellikleri ve fiziki uzuvları sebebiyle meydana gelen mucizeler; hadisler, Peygamber döneminde yaşanan hikayelerle bağlantılı olarak kaleme alınmıştır. Manzum bölümlerde olduğu gibi mensur kısımda da kaleme alan yahut derleyen kişinin adı ve Mecmua'nın istinsah kaydı mevcut değildir.

Mecmua'nın manzum bölümlerinde ismi çok bilinen ya da daha az bilinen pek çok Divan şairine ait; naatlar, miraciyeler, manzum-mensur şemail ve hilyeler mevcuttur. Aynı zamanda Hz. Muhammed haricinde diğer peygamberlerin, Hulefâ-i Râşidin'in manzum hilyeleri de bulunmaktadır. Mecmua'nın kaleme alındığı dönemde padişah olan Sultan III. Ahmet'in de konusu naat olan bir gazeli mevcuttur. Her ne kadar tam bir istinsah kaydı bulunmasa da Mecmua'nın kaleme alındığı tarihi "Hala Padişahımız Olan Sultan Ahmet'in Güftetelerindendir" başlığından hareketle takribi olarak çıkartabiliyoruz. Zira Sultan III. Ahmet 1703-1730 tarihleri arasında hüküm sürmüştür.

Mecmua'nın bu çalışmaya konu olan ve en sonunda yer alan üç varaklık mensur bölümünde, manzum kısımlarda olduğu gibi sadece Hz. Muhammed konu edilmiştir. Hz. Muhammed'in fiziki özellikleri ve fizik azalarıyla gösterdiği mucizeler, o dönemde yaşayan kişilerin tanıklığıyla yaşanmış hikayeler bağlamında kaleme alınmıştır. Hadislerle süslenmiştir.

Klasik Türk edebiyatında Hz. Muhammed'e ithafen yazılan türlerden biri de hilyelerdir. Edebiyatta, İslam peygamberinin olumlu özelliklerini, fiziki güzelliklerini ve örnek davranışlarını konu edinen manzum ve mensur eserlere ad olmuştur (Akkuş 2018: 117). Peygamberi tasvir eden ifadeler şemail ve hilyelerin kaynağı olmuştur. Osmanlı kültüründe, İslam peygamberi vasfında yazılmış hilyeler gibi dört halife (hilye-i çehâryâr-ı güzin), bütün peygamberler (hilye-i enbiyâ) ve büyük mutasavvıflar için de hilye düzenlenmiştir. Türün manzum ve mensur örnekleri vardır. Hilyeler, daha ayrıntılı olarak yazılmış olan şemâilin bir bölümüdür. Osmanlı edebiyatında türün ilk ve en önemli temsilcisiHâkânî'dir (ö.1606). Peygamberin fiziksel ve ruhsal özelliklerinin tasvir edildiği Hilye-i Hakanî bir mesnevidir (Akkuş, 2018: 118).

'Hilye' türü denilince araştırmalarda mutlaka ilk sırada yer alan ve Türk edebiyatının ilk hilye örneği kabul edilen "Hilye-i Hâkânî" bu Mecmua'da Hilye-i Hâkânî / Hâkânî Mehmed Bey başlığıyla (64b-96a) varakalarında 706 beyitli uzun bir metin olarak yer almaktadır.

Çalışmamıza konu olan Mecmua'da ağırlıklı bir diğer tür de miraciye olup yedi uzun miraciye mevcuttur. Miraciye türü, Hz. Muhammed'in göğe yükseliş mucizesinin hikâyesi olduğundan Türk halkı tarafından çok sevilmiş bir edebi türdür.

Edebiyatta, İslam peygamberinin yaşadığı göğe yükseliş veya manevi âlemlere geçiş mucizesini konu edinen manzum ve mensur dini türdür (Akkuş, 2018: 119).

Miraciye konusu beyitlerden başlamak üzere siret gibi İslam peygamberi vasfında yazılmış metinlerde, mesnevilerde bir bölüm; divanlarda birer manzume ve bağımsız eserler gibi çeşitli ölçülerde örnek verilmiş tür örneklerindendir (Akkuş, 2018: 160).

Naat ve miraciyeler bir mecmuada toplanmış, mesnevi biçimindeki bağımsız miraciyelerden bazıları basılmıştır (Akkuş, 2018: 162).

Çalışmamıza konu olan mecmua esasen bir şiir mecmuası olsa da sonundaki mensur kısım manzum bölümlerle paralel şekilde Hz. Muhammed'i fiziki özellikleri ve fiziki özellikleriyle gösterdiği mucizeler noktasından ele aldığından; muhteva, dil, üslup ve bediiyat açısından tahlil edilmeye değer nitelikleri haiz olduğundan incelemeye değer görülmüş ve bu çalışmaya konu edilmiştir.

2. MENSUR KISIM TAHLİLİ

132a-134b numaralı, eserin sonunda yer alan mensur varaklarda, Hz. Muhammed'in azalarına ait mucizeler yanında onun kısaca hilyesini de anlatan bu mensur risale ile eser tamamlanmıştır. "Temmet" yani 'tamamlandı' ifadesiyle bitirilen bu üç varak Allah'a ve Hz. Muhammed'e duayla başlamış ve sonunda yine dua ile bitirilmiştir. Manzum bölümlerde olduğu gibi mensur olan bu kısımda da müellifine dair bir kayıt yoktur.

2.1. Mensur Risale Metni[2]

[132a][3]

Elḥamdu li'llāhi vaḥdehū ve kefā 'abdehū. Ve ṣalla'llāhu te'ālā 'alā resūlihı ̄ ve ḥabı ̄bihı ̄ Muḥammedin 'abdihı ̄ ve resūlihı ̄lā nebiyye ba'dehū.[4]*Ḥażret-i Ḫātem-i Risālet ṣalavāt ve selāmuhū 'aleyhüñ mübārek ve münevver ẓahr-ı İslām olan ẓahr-ı aṭharlarundaki ḫātem-i nübüvvetbeyān olunmaḳ ḳabı ̄linden olmaġla rivāyāt-ı ṣıḥāḥ ile ifṣāḥü beyān olunur ki;*

Duası ile başlayan mensur risale ilk olarak Hz. Muhammed'in Hatem-i Nübüvvet yani peygamberlik mührüyle onun şemailini ele alan hadis ile söze başlamaktadır. Nübüvvet Mührü'nü rivayeti sahih olan hadislere ve Kur'an'da Mutaffifîn Suresi'nin 26. ayetindeki ḫitāmuhū misk [5] (*Kur'an-ı Kerim:*Mutaffifîn 26, s.587). ibaresine telmihle yervermiş ve sözünü Kur'an'a yaslayarak delillendirmiştir.

İlk dört paragrafta Nübüvvet Mührü ve özellikleri şu şekilde tasvir edilmiştir: ***Evvelen hey'etinden*** *olan rivāyātdan ber-vech-i tevfi ̄ḳ telḳı ̄n u telḥı ̄ṣ olunan budur ki; beyża-i ḥumāme miḳdārı bir beyḍa'ı humame mikdar-ı bir beyḍa'ı naşize ya'ni saṭı ̄ḥ-i bedende bāriz ve mürtefi' bir ḳızıla mā'il ġudde-i laṭı ̄fe (hoş beze) idi ki üzerinde sigil şeklinde siyāh ḫāller olup ṣa'arāt-ı müctemi'a altında görünmekle sebz ü siyāh olmaḳ daḫi rivāyet olunmuşdır. Pes levn-i beden-i şerı ̄fe nisbet-i ḥumrete mā'il olup levn-i ṣa'r ve tavil inẓimāmıyla miskı ̄reng ve sebz-i ḫām olması ḫulāṣa kelimāt-ı ḥuffāẓ-ı muḥaddiṯ ı ̄n olur.*

[2] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 132a.
[3] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 132a.
[4] Duanın Türkiye Türkçesi: "Bir olan Allah'a hamdolsun. O, kuluna yeter. Salat ve selam, habibi, kulu ve elçisi olan ve kendisinden sonra peygamber gelmeyecek olan Efendi'mize olsun."
[5] Mührü de misk olan.

Hz. Muhammed'in peygamberlik alameti olan nübüvvet mührü fiziki olarak tasvir edilmektedir. Hatemi Nübüvvet mührü; kızıl renge yakın üzerinde nefti yeşil noktalara sahip beze biçiminde bir çıkıntı olarak resmedilmektedir.

Ş āniyen *ketfeyn-i şerīf-i münevverlerinüñ eymenünde yaḫud eyserinde mā-beynehümāda olmasında daḫi rivāyāt vardır. Lākin eṣaḥḥ-ı rivāyāt ketf-i şerīfinüñ eyserine aḳreb olmaḳdur. Niteki izā-i ḳalb-i şerīflerinde olmaḳ rivāyātı te'yīd ider. Ḥākim bin Ḥakem bin 'Atebe'den rivāyet ederler ki; Ḥaḳ celle ve 'alā ḥażretleri her nebī ki baʿṯ eyledi, yed-i yemīnlerinde şāhid-i nübüvvet var idi. İllā bizim* Peyġamberimizüñ Ḥabībullāh Muḥammed Resūlullāh ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellemüñ mühr-i nübüvvet ve beşāretleri mübārek ketfleri arasında idi.

Saniyen hitabıyla başlayan ikinci bölümde, Nübüvvet Mührü'nün Hz. Muhammed'in vücudunun neresinde bulunduğu üzerine rivayetler sıralanmaktadır. Mührü Nübüvvet, Hz. Muhammed'in iki omuzu arasında sol koluna yakın bir yerdedir.

'Evvelen ve Saniyen' diye başlayan yukarıdaki ilk iki bölümde, Hz. Muhammed'in Nübüvvet Mührü'nün şekli, rengi ve iki omuzu arasında bulunması anlatılmıştır. Bu konuda rivayet edilmiş sahih hadisleri de ravilerinin isimleriyle eklemiştir. Hz. Muhammed'in peygamberliği hem vücudunda bulunan mühre benzeyen et parçasına hem de Hz. Muhammed'in en önemli mucizesi olan Kur'an-ı Kerim'e dayandırılarak peygamberliği temellendirilmiştir.

Ş ālisen *iḫtilāf itmişler ki; ol mühr-i nübüvvet üzre ḫaṭṭ-ı mektūb var mıdur? Kimi Muḥammedün Resūlullāh yazılmışdır; kimisi fe-inneke manṣūrun yazılmışdır; kimi dāḫilinde Allāhu vaḥdehū lā şerīke lehū ve ẓāhirinde tevecceh ḥayṯ ü künte fe-inneke manṣūrun yazılmışdur dimişler.*

Giriş kısmındaki üçüncü sözde Nübüvvet Mührü üzerinde bir yazı olup olmadığı konusunun ihtilaflı rivayetlerinden bahsedilmektedir.

[132b][6]

Bunlaruñ birisi ṣıḥḥate irmemişdür. Nitekim Ḥāfiẓu'l-Aṣr Şeyḫ İbn-i Ḥacer taṣrīḥ idüp taṣḥīḥ ideni tevhīm itmüşdir. Ve Ḥāfiẓ Beyhaḳīdimişdür ki; Muḥammedün Resūlullāh yazılmuşdır. Kimi sir, fe-inneke manṣūrun yazılmışdır, Muḥammedün Resūlullāh yazılmışdır deyü rivāyet edenler uṣbuʿ-ı şerīfleründe olan ḫātem ile müştebih (şüpheli) olmaġla böyle rivāyet itmişdür.

Hatem-i Nübüvvet ile ilgili olarak üçüncü bahiste; Nübüvvet Mührü üzerinde *Muḥammedün Resūlullāh, fe-inneke manṣūrun, Allāhu vaḥdehū lā şerīke lehū*veya *tevecceh ḥayṯ ü künte fe-inneke manṣūrun* şeklinde ifadeler yazıldığı şeklinde, dört farklı yazıdan ve bu yazılarla ilgili rivayetlerde yer alan ihtilaflardan söz edilmektedir. Bu dört ifadeden hangisinin mevcut olduğu konusunun neticeye bağlanamadığından bahisle bu cümlelerin nübüvvet mührü üzerinde olup olmadığı şüphesinin giderilemediğinden söz etmektedir.

Rābiʿan *ol mühr-i şerīf ḥāl-i vilādet-i şerīfleründe bile mi idi ṣoñra mı vażʿ olundı iḫtilāf itmişlerdür. Bezzār'da ve ġayrıda vaḳt-i vażʿı ve taʿyīn-i vāżıʿı beyān olınmuşdur ki rāvīeydür: Peyġamber Ḥażretüne didi ki; Yā Resūlallāh! Nebīoldıġuñuzı nice bildiñüz ve nice yaḳīn geldi? Buyurdular ki: Baña iki melek geldi ve ben Baṭḥā-i Mekke'de idüm.Birisi didi ki: Baṭnunı şaḳḳ eyle. Ol daḫi yardı ve ḳalbimi çıḳardı ve andan muʿammer şeyṭānı çıḳarup atdı. Pes ṣadrumı ve ḳalbimi ġasl eyledi. Andan biri didi ki; ḫaṭṭ-ı baṭna yaʿnī baṭnunı dik. Ol daḫi diküp iki ketfüm arasına mühr-i nübüvvet baṣdı. Nitekim el-ān öyledir. Dönüp gittiler. El-*

[6] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No:773, Varak 132b.

ān öyledür diyü emr-i mezkūrı ben müşāhede eyledüm buyurdılar. Ebū Nu'aym rivāyeti böyledür: Ḥı̄n-i vilādet-i bā-sa'ādetleründe bir melek bir beyāż kı̄se getürüp içinden bir ḫātem çıḳardı ve mübārek ketfleri arasında vaż' itdi. Bu rivāyet üzre 'aḳab-ı vilādetde olmaḳ görinür. Vallāhu te'ālā a'lem.

Hatemi Nübüvvet yani peygamberlik alameti olan bu mühürle ilgili dördüncü ve son sözde: Peygamberlik mührünün doğumla mı var olduğu yoksa sonradan yani Hz. Muhammed'in peygamberlik ilanı sonrası mı ortaya çıktığı konusunu yine hadislerle destekleyerek izah etmektedir. Bu konunun açıklığa kavuşamadığını ve en iyisini Allah'ın bileceğini ifade ederek "Hatemi Nübüvvet" bahsini kapatıyor.

Mensur risalenin bundan sonra gelen ve on başlık altında ele alınan bölümlerinde Hz. Muhammed'in fiziki özellikleri ve fiziki özellikleriyle gösterdiği mucizeler anlatılmaktadır.

3. PEYGAMBERİMİZİN FİZİKİ ÖZELLİKLERİ VE FİZİK AZALARIYLA GÖSTERDİĞİ MUCİZELER

Beyān-ı Mu'cizāt-ı A'żā-i Ṭāhire-i Ḥażret-i Rrisālet-penāh Salla'llāhu 'Aleyhi ve Sellem ve Ālihī ve Saḥbihī[7]

3.1. Baş-Saç Mucizesi[8]

Ḥażret-i Mefḫar-ı Mevcūdāt 'aleyhi efḍalü'ṣ-ṣalavāt ve ekmelü't-teslı̄m mātuñ mübārek re's-i şerı̄f-i hümāyūnlarından ḳadem-i meymūnlarına varınca cümle a'żā-yı şerı̄feleri mu'cizeden ḫālı̄ degüldir deyü rivāyāt-ı ***[133a]*** *ṣaḥı̄ḥatü'l-aḫbār-ı aṣḥāb-ı siyer üzre gı̄sū-yı mübārek-i müşk-büylarınıñ mu'cizāt-ı bāhiresi rivāyet-i Ḫālid bin el-Velı̄d üzre raḍıya'llāhu te'ālā 'anh; Müşārun ileyhüñ bir ṭāḳıyyesi var idi. Her gāh muḥārebede ol ṭāḳıyyeyi giyer idi. Ol gün ki leşger-i Şām ile muḥārebe itdi, ol ṭāḳıyyeyi bulmayıcaḳziyāde maḥzūn olup ba'de't-teftı̄ş bulıcaḳ fevḳa'l-ḥad münbasiṭ oldı. Sebebindensu'āl itdiler. Ol ṭāḳıyyede mūy-i dil- cūy-i Faḫr-i Cihān nihān idi. Ol zamān re's-i şerı̄flerün taḥlı̄ḳ buyurdılar ve mübārek ṣaçlarun aṣḥāba tevzı̄' buyurdılar, nāṣıye-i şerı̄feleründen birḳaç tār-ı misk-bār daḫi bañа i'ṭā buyurmalarıyla ben daḫi anı ṭāḳıyyede maḥzūn idüp tāc-ı sa'ādet idinmüşdüm. Her ma'rekede ki ol külāh başumda idi, ẓafer muḳarrer idi buyurdılar.*

Baş ve Saç Mucizesi başlığında:

Hz. Muhammed'in bütün uzuvlarının baştan aşağı mucizevi sonuçlarının mevcut olduğunu delillendirmek için Halid bin Velid'den rivayet olan bir hikâye aktarılıyor. Hz. Peygamber sağlında Halid bin Velid ve bazı başka sahabelere, saçını keserek küçük parçalar halinde dağıtmıştır.

Halid bin Velid Hz. Peygamber'e ait kendisine düşen saç tellerini, başına taktığı takyede saklamaktadır. Halid bin Velid, peygamberin saç parçalarının bulunduğu bu takye ile katıldığı bütün savaşlarda, saçların mucizesi sebebiyle sürekli zaferler kazandığına inanmaktadır. Saç ve Baş Mucizesi bölümünde, saçları sakladığı takyeyi kaybedince çok mahzun olan Halid bin Velid'in bir süre sonra takyesini dolayısıyla Hz. Muhammed'in saç parçalarını bulması sonucu neşesinin yerine geldiği hikâye edilmektedir.

[7] Günümüz Türkçesi: "Risaletin dayanağı Hz. Muhammed'in (S.A.V) temiz uzuvlarının beyanıdır."
[8] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 132b.

***Ve Daḫi Rūy-i Mübārek ve Müşerrefleriniñ Beyānı*[9]**

3.2. Yüzünün Işık Saçması Mucizesi[10]

Ḥażret-i Selmān-ı Fārisı̄ raḍıya'llāhu 'anhden mervı̄dir ki; Ḥażret-i Meftḫar-ı Risālet ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem bir kerre pāzūma yapışup beni hem-rāh itdi. Ümmü'l-Mü'minı̄n 'Ā'işe raḍıya'llāhu 'anhā menziline iletdiler. Ḥażret-i 'Ā'işe tebessüm itdi. Peyġamberimiz 'aleyhi'ṣ-ṣalātü ve's-selām sebeb-i tebessümden su'āl etdikde didi: Yā Resūlallāh! Mübārek izārıñuz dikmek içün igne ḥāżır olunmadı. Süheyle-i Enṣārı̄ye'den 'āriyet aldum. Elümden düşdi. Ḫāne tārı̄k idi, bulamadım. Şimdi sa'ādetle geldiñüz. Cebı̄n-i mübı̄niñüzden bir şu'ā' sāṭı' olup ḫāne rūşen oldı. Ol nūr-ı lāmi' pertevi ile sūzen-i güm-geşteyi buldum.

Selmanı Farisi'den rivayetle aktarılan mucize şöyledir:

Hz. Ayşe elinde bulunan iğneyi yere düşürür ancak oda karanlık olduğu için onu bulamaz. O esnada Hz. Peygamber odaya girince yüzünün nurundan oda aydınlanır ve düşen iğneyi bulur. Hz. Muhammed'in yüzü etrafı aydınlatan bir mucizeye sahiptir.

Ḳıt'a: *Ey nūr dāde şem'-i ruḫet mihr ü māh rā*

Zülfet şikeste revnaḳ-ı müşk-i siyāh rā

Nūr-ı İlāh ez meh-i rūy-i tū lāmi'est

Berdār burḳa' ez ruḫ u nümā İlāh rā [11]

3.3. Mendil Mucizesi[12]

Neş r: *Birgün bir cemā'at Enes bin Mālik raḍıya'llāhu 'anh ziyāretüne vardular. Önlerüne ṭa'ām getürdi, ol ṭa'ām bir kirli mendil içinde. Çün mihmānlar ṭa'āmdan fāriġ oldı, Ḥażret-i Enes cāriyelerine buyurdı. Ol mendili āteşe bıraḳdı. Bir laḥẓadan ṣoñra āteşden* ***[133b]*** *süd gibi çıḳardı ve bir ipligi yanmamış. Mihmānlar ta'accüb idüp ḥikmetünden su'āl itdiler. Mūmā ileyh Enes buyurdı ki: Bu mendil ile gāhı Risālet-penāh Ḥabı̄b i İlāh ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem ḥażretleri mübārek yüzlerün siler daḫi her gāh kirlense bu ṭarı̄ḳ-ıla vesaḫun izāle ideriz.*

[9] Şerefli ve kutsal yüzlerinin beyanıdır.
[10] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 133a.

[11]Peygamberin yüzündeki nur mucizesi maddesine eklenen Farsça kıtanın kime ait olduğu belli değildir.

Türkiye Türkçesi:"Ey yüzünün mumu ay ve güneşe ışık vermiş. Siyah zülfün siyah müşkün güzelliğini, letafetini kırmış,,lahi nur senin ay yüzünden parlıyor, peçeni kaldır yüzünden de ilahi nuru göster."

[12] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 133b.

Mendil Mucizesi şöyledir:

Enes bin Malik misafirlerine, kendisine Hz. Muhammed tarafından verilen bir mendil ile gösteri yapar. Kirli görünen mendil içinde önce misafirlerine yiyecek ikram eder. Bu kirli mendilde ikram edilen yiyeceklerden rahatsız olan misafirlerin yanında bu mendili ateşe sokar. Tertemiz süt gibi beyaz ve yanmamış olarak çıkan mendil Hz. Muhammed'e aittir ve Enes bin Malik'e Peygamber tarafından hediye edilmiştir. Olağanüstü meziyetleri olan bir eşyanın mucizesine tanık olan misafirler şaşkınlıklarını gizleyemezler.

3.4. Göz Mucizesi[13]

Ammā mu'cizāt-ı 'ayn-ı mübārek ü münîf-i *münevverleri ki ṣıḥḥate irişmişdür ki ol Ḥażret ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem nice ki ḳuddāmlarından görürler idi, ḫalfleründen daḫi görürlerdi ve nice kim aydınlıḳda görürler-idi, ḳarañuda daḫi görürlerdi. Nitekim 'Ā'işe-i Ṣıddı ̈ḳa raḍıya'llāhu 'anhā rivāyet ider ki: Ḳāle Resūlullāh ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem: İnnı ̈erā fi'ẓ-ẓulmeti kemā erā fi'ż-żav'i ve innı ̈erā min ḫalfı ̈kemā erā fı ̈emāmı ̈.*

Hz. Muhammed çok ileriyi hatta küçücük parçaları dahi görme yetisine sahiptir. Hz. Ayşe'den rivayet ile Hz. Muhammed: *Ḳāle Resūlullāh ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem: İnnı ̈erā fi'ẓ-ẓulmeti kemā erā fi'ż-żav'i ve innı ̈erā min ḫalfı ̈kemā erā fı ̈emāmı ̈.*[14]buyurmuştur.

Ammā mu'cizāt-ı güş-i vaḥy-nüyūşları[15]

3.5. Uykuda İşitme[16]

Mervı ̈dir ki nice ki bı ̈dārlıḳları ḥālünde işidürlerdi, ḫ ̌ābda daḫi öyle işidür. Yevm-i Bedr'de 'Abbās'dan yüz vaḳıyye altun fidā istediler. 'Abbās iẓhār-ı 'adem-i ḳudret idüp nereden getürüben didi. Ḥażret-i Mefḫar-ı Mevcūdāt 'aleyhi efḍalü'ṣ-ṣalavāt buyurdılar ki: Ol zerdi ki Ümmü'l-Fażl'a ṭabşırduñ. Didüñ ki, eger selāmetle gelürsem febihā ve illā evlā[du]ma ḳısmet eyleyesün. 'Abbās didi: Nice işitdüñ? Ḥażret ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem buyurdı: Cebrā'ı ̈l ḫaber virdi. 'Abbās İslām'a geldi ve daḫi Resūlullāh Efendimiz ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem cemādāt kelāmun işidürdi ve ḥacer ü meder es-selāmu 'aleyke Yā Resūlallāh dirlerdi ve mesmū'-ı Ḥażret ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem olurdı.

Hz. Muhammed'in işitme mucizesi şöyledir:

Kendisi uykuda dahi işitir ve mana aleminde olmuş ya da olacak olaylarla ilgili işittiklerini etrafındakilerle paylaşırdı. Bedir'de kendisinden fidye istenen Abbas isimli bir şahsın başına gelenleri Hz. Muhammed'in gayb aleminde vahye dayalı işitme sonucu bilmesi, bu mucizeyi olayın muhatabı Abbas'a anlatması ve Abbas'ın İslam'a girmesi olayı anlatılmaktadır.

[13] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 133b
[14] Türkiye Türkçesi: "Ben aydınlıkta gördüğüm gibi karanlıkta da görürüm. Önümü gördüğüm gibi arkamı da görürüm."
[15] Vahiy alan işitme mucizesi
[16] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 133b

Ammā mu'cizāt-ı dest-i meymenet-peyvendleri[17]

3.6. El Mucizesi[18]

Dest-i mübārekleri her neye ṭoḳınsa ḫayr u bereket peydā olurdı. Bedr ḥı̄ninde bir avuç turābı vücūh-i küffāra saçdıḳlarunda cümlesinüñ çeşmüne işābet itdügi gibi ve kef-i pür-şerefleründe seng-i zı̄re tesbı̄ḥ itdükleri gibi ve Ümmü Ma'bed gūsfendini ḥaleb itdükde leben-i keş ı̄r ḥaleb itdükleri gibi ve mess-i yed-i mü'eyyedleriyle ṭa'ām bereket bulup miḳdār-ı ḳalı̄l cem'-i keş ı̄re vefā itdügi gibi ve eṣābi'-i müteberrikeleri arasundan cereyān-ı mā gibi. Nitekim kütüb-i siyerde tafṣı̄l olunmuşdır. İbnü'l Meha'nuñ yüzine mübārek ellerün mesḥ itdüklerinde yüzleri pür-nūr u żiyā olup āyı̄ne-miş āl 'aks-i māḥ görinürdi.

Sahabelerden nakledilen olaylar eşliğinde, Hz. Muhammed'in elinin dokunduğu her şeyin bereketlendiği, yiyeceklerin miktarının arttığı ve yüzüne dokunduğu insanların yüzünün parladığı ve parmakları arasından su gibi akan ve bereketi artan yiyeceklerden söz edilmektedir.

[134a]

Ammā mu'cizāt-ı ẕahr-ı aẕharları[19]

3.7. Ayak Mucizesi [20]

Ḥātem-i nübüvvet aẕhar-ı mu'cizāt ki ẕikri sebḳ eyledi. Ammā mu'cizāt-ı ḳadem-i mükerremleri Cābir-i Enṣārı̄ raḍıya'llāhu 'anh eydür: Menzilümde bir çāh (kuyu) var idi. Ṣuyı ġāyetde şūr u nā-hoş idi. Ol Ḥażret'e ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem şikāyet eyledüm. Bir legen getürüp mübārek ayaḳlarun içinde yudılar ve fermānlarıyla ṣuyı ḳuyuya dökdüm. Ṣı̄rı̄n ve hoş-güvār oldı. Ve daḫi ba'żı aḥcāra vaż'-ı ḳadem itdükde eş ı̄r itdügi ṣıḥḥate itmişdür. Ve daḫi Cābirraḍıya'llāhu 'anh ḥikāyet idüp eydür ki: Deynüm var idi. Naḫlistānımuñ ḥāṣılı düyunuma vefā itmedügün Ḥażret'e ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem 'arż itdüm. Naḫlistānuma ḳadem-rencı̄de ḫurmā ḫırmenüne mübārek ayaḳlarun vaż' itdüler. Andan oturup ġuremā-i Cābir gelsün diyü dāyinleri da'vet itdüler ve cümlesinüñ deynini ol maḥṣūlden vefā itmez iken müstevfā edā eyledi.

Ayak mucizesi şöyledir:

Cabir Ensari rivayetiyle kuyusunda bulunan acı suyun Hz. Muhammed'in acı suda ayaklarını yıkamasıyla tatlı suya dönmesi anlatılmaktadır. Ayrıca Hz. Muhammed'in Cabir'in bostanına ayak basmasından sonra ürününün artarak bütün ihtiyaçlarını karşılaması ve borçlarını ödemesi mucizesi anlatılmaktadır.

3.8. Dudaklarının Mucizesi[21]

Ammā dehān-ı bāhirü'l-burhān *budur ki Enes bin Mālik raḍıya'llāhu 'anh dimiş: Ḫānemüzde bir acı ḳuyu var idi. Lü'āb-ı dehān-ı şerı̄fleri ol çāha ilkā itdüler. Şöyle şı̄rı̄n oldı ki, Medı̄ne'de bir öyle ṭatlı ḳuyu daḫı yoġidi. Ve Keş ūm ibni'l-Ḥuṣayn raḍıya'llāhu 'anh ceng-i Uḥud'da muḥārebe iderken ḥulḳūmlarına oḳ ṭoḳundı. Mübārek aġızları ṣuyından ṭoḳundurdılar. Fi'l-fevr ṣıḥḥat buldı. Ve Muḥammed bin Sadık'uñ eli ḳaynar ḳazġan içine girüp yandı. Mübārek aġızları ṣuyı ile şifā buldı. Ve bir eli kesilmiş kimesne ḥużūr-ı pür-*

[17]Uğurlu el mucizesi.
[18] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 133b.
[19] Görünen uzuvların mucizeleri
[20] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 134a.
[21] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 134a.

nūrlarına getürdiler idi. Maḳṭū'asunı maḥalline vaż' idüp mübārek aġızları ṣuyun ṭoḳundurdı ve oḳudılar. Fi'l-ḥāl şifā buldı. Ve ġārda Ṣıddı ̄ḳ-ı Ekber de ḳademüne zaḥm-ı mār elem virdükde mübārek aġızları ṣuyı ile şifā buldı. Ve Cāres bin Üveys ḥażretlerinüñ zaḥmı daḥi rı ̄ḳ-ı şerı ̄fleri ile şifā buldı. Ve mufaṣṣalāt kütüb-i siyer ve daḥi çoḳ mu'cizāt yazılmışdur.

Enes bin Malik'ten gelen rivayet şöyledir:

Hz. Peygamber, Enes bin Malik'in suyu acı olan kuyu suyuna dudaklarını değdirince Medine'nin en tatlı suyuna dönüşmesi mucizesi anlatılmaktadır. Ayrıca eli yanan, eli kesilen yahut bir yılan tarafından ısırılan kimselere, Hz. Muhammed dudaklarıyla dokunup okuyunca onların şifa bulması ve meydana gelen şifa mucizesi hadiseleri anlatılmaktadır.

3.9. Diş Mucizesi[22]

Ammā mu'cizāt-ı esnān-ı nūr-efşānları *tekellüm itseler* ***[134b]*** *esnā-yı senāyālarunda bir nūr ẓāhir olurdı ki pertevünden ḫāneler rūşen olurdı. 'Ā'işe-i Ṣıddı ̄ḳa raḍıya'llāhu te'ālā 'anhā eydür: Bir gece nevbet benim idi ve ḥücrede çerāġum yoġ idi. Ḳudūm-i behcet ile ḥücreye teşrı ̄f itdükleründe ḥücrede çerāġ ḳalmaduġın iẓhār itdüm. Buyurdılar ki: Ey 'Ā'işe! İster misin ki fetı ̄le-i rūġansız saña bir çerāġ idelüm. Didüm ki: Ne'am.Tebessüm itdüler. Meyān-ı esnān-ı dür-feşānlarundan bir nūr-ı raḫşende tābān oldı ve ol ḳadar imtidād buldı ki şu'ā'ı ile ba'żı nisvān rismān egirdiler. Ve ba'żı câme dikdiler. Tā ḫāb zamānuna dek fürū'ı bāḳi idi.*

Hz. Ayşe rivayetiyle dişlerinin etrafı aydınlatması mucizesi şöyledir:

Hz. Ayşe odasında yakacak fitil olmadığı bir gün Hz. Muhammed'in dişlerini açması sonucu, odanın sabaha kadar aydınlandığını ve başka kadınların da gelip aydınlık olan bu odada ip eğirip sabaha kadar dikiş dikerek iş yaptıklarını anlatmaktadır.

Ammā mu'cizāt-ı zebān-ı gevher-efşānları [23]

3.10. Dil ve El Mucizesi[24]

Çün Ḥasan ve Hüseyn raḍıya'llāhu te'ālā 'anhümā teşnelükden şikāyet iderler[d]i, zebān-ı mübārekleri menba'-ı zülāl-i irfān olan dehānuna virirler idi. Teşnelükleri zā'il olup sı ̄rāb olurlar idi. Ve Selmān raḍıya'llāhu 'anh üç yüz ḫurmā aġacun yemiş virince ḳırḳ vaḳıyye ṭılā vermegeki her vaḳıyye ol zamānda ḳırḳ dirhem idi, kitābete kesilmiş idi. Ḥażret-i Risālet-penāh ṣalātu'llāhi 'aleyh ve sellem Selmān ḥażretlerinüñ ṣāḥibi olan Yehūdı ̄'den iştira itdüler ve ẕikr olunan ḳadar naḫleyi yed-i mü'eyyedleriyle dikdiler, Hemān bir naḫleyi Ḥażret-i 'Ömer raḍıya'llāhu te'ālā 'anh didi ki: Cümle Ḥażret'[üñ] ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem dikdigi naḫl ol sene yemiş virdi. Ancaḳ Ḥażret-i 'Ömer'üñ di[k]digi virmedi. Resūl-i Ekrem ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem buyurdılar ki "Mā şe'nu hāzihı ̄ 'Ömer." didi "Ene ġarestuhā Yā Resūlallāh". Pes Ḥażret-i Resūl ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem ol naḫleyi çıḳarup gerü dikdiler. Ol yıl yemiş virdi ve emvāl-i ġanı ̄metden bir beyża çarḫ miḳdār ṭılā getürdiler. Mübārek zebānlarun eṭrāfına ṭolandırup vezn itdiler. Bı ̄-kem ü kāst rāst ḳırḳ vaḳıyye geldi. Selmān-ı Fārisı ̄[yi] ol ṭılā-y-ıla alaraḳ Yehūdı ̄'den taḫlı ̄ṣ buyurdılar.

Hz. Muhammed'in dil ve el mucizesi şu şekilde anlatılmaktadır:

[22] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No: 773, Varak 134b.
[23] İnci saçan dil mucizesi.
[24] Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri, No:773, Varak 134b.

Hazreti Muhammed torunları Hasan ve Hüseyin susadığı zaman dudaklarıyla onlara dokunur ve onların susuzluklarını giderirdi. Ayrıca Selman-ı Farisi'nin kendi yaşadıklarıyla ilgili rivayeti şöyledir:

Selman'ın bir Yahudi'ye yüklü bir borcu vardır. Hazreti Muhammed'in elinin mucizesiyle tarlasındaki fidanların artan bereketi sonucu bütün borcunu ödemesi anlatılmaktadır. Aynı bağlamda Hz. Ömer'in diktiği fidanlar meyve vermeyince Hz. Muhammed'in, Hz. Ömer'in fidanlarını söküp kendi eliyle tekrar diktikten sonra aynı yıl yemiş vermesi ve bol kazanç temin etmesi mucizeleri anlatılmaktadır.

Eser burada Hz. Muhammed'e dua ederek tamamlanmıştır.

Temmet. Ve ṣalla'llāhu 'alā seyyidinā ve nebiyyinā Muḥammedin ṣalla'llāhu 'aleyhi ve sellem teslı̄̆men keş ı̄̆ren keş ı̄̆rā.[25]

SONUÇ

Üzerinde çalıştığımız Naat Mecmuası 18. yüzyıl başında derlenmiş, Hz. Muhammed ile ilgili yazılmış; naat, miraciye, münacat ve hilyelerin toplandığı bir mecmuadır. Mecmua'nın son kısmında yer alan mensur bölüm Hz. Muhammed'in fiziki özelliklerini anlatan ve fiziki uzuvlarıyla gerçekleşen mucizeleri hadislerle ele alan bir orta nesir örneğidir.

Üç varaktan oluşan mensur bölümün öncelikle transkripsiyonlu şekilde okuması yapılmış ve incelenmiştir. Mensur risaleye konu olan Hz. Peygamber ve onun azalarından doğan on mucize, hikayeleriyle yer almaktadır. Yan başlıklar halinde bölüm başı yapılan ve Hz. Peygamber'e ait olan mucizeler önce günümüz Türkçesiyle transkripsiyonlu olarak verildi ve altına metnin özeti yapıldı.

Mensur risalede Hz. Muhammed'in Nübüvvet Mührü yani peygamberlik mührü tarifinden sonra; baş, göz, kulak, el ayak, ağız, diş, dil gibi fizik organlarıyla gerçekleşen mucizeler ve onların dayandığı hikayeler tek tek izah edilmiş ve incelenmiştir.

KAYNAKÇA

Akkuş, M. (2007). Klasik Türk Şiirinin Anlam Dünyası. Edebi Türler ve Tarzlar. Erzurum: Fenomen Yayınları,s. 117,118,159,160,162,181, 182.

Çelebioğlu, Â. (1998). "Türk Edebiyatında Manzum Dînî Eserler" Eski Türk Edebiyatı Araştırmaları, İstanbul: MEB Yayınları.

Gürbüz, M. (2011). "Kâbilî'nin " 'Sultân-ı Hûbâna Münâsib Eşâr'Adlı Şiir Mecmuası." Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kut, G. (1986). "Mecmûa" Türk Dili ve Edebiyatı Ansiklopedisi. C. 6. İstanbul: Dergâh Yayınları.

Kur'ân-ı Kerîm Meali. (2006). Diyanet Vakfı Yayınları, Ankara.

Levend, A. S. (1972). Dini Edebiyatımızın Başlıca Ürünleri, Türk Dili Araştırmaları Yılığı, Belleten, Ankara.

Naat Mecmuası, Millet Yazma Eser Kütüphanesi, Ali Emiri No, 773, Varak132a-134b.

Uzun, M. İ. (2005). "Muhammed, TDV İslam Ansiklopedisi. Türk Ed." C.30. Ankara.

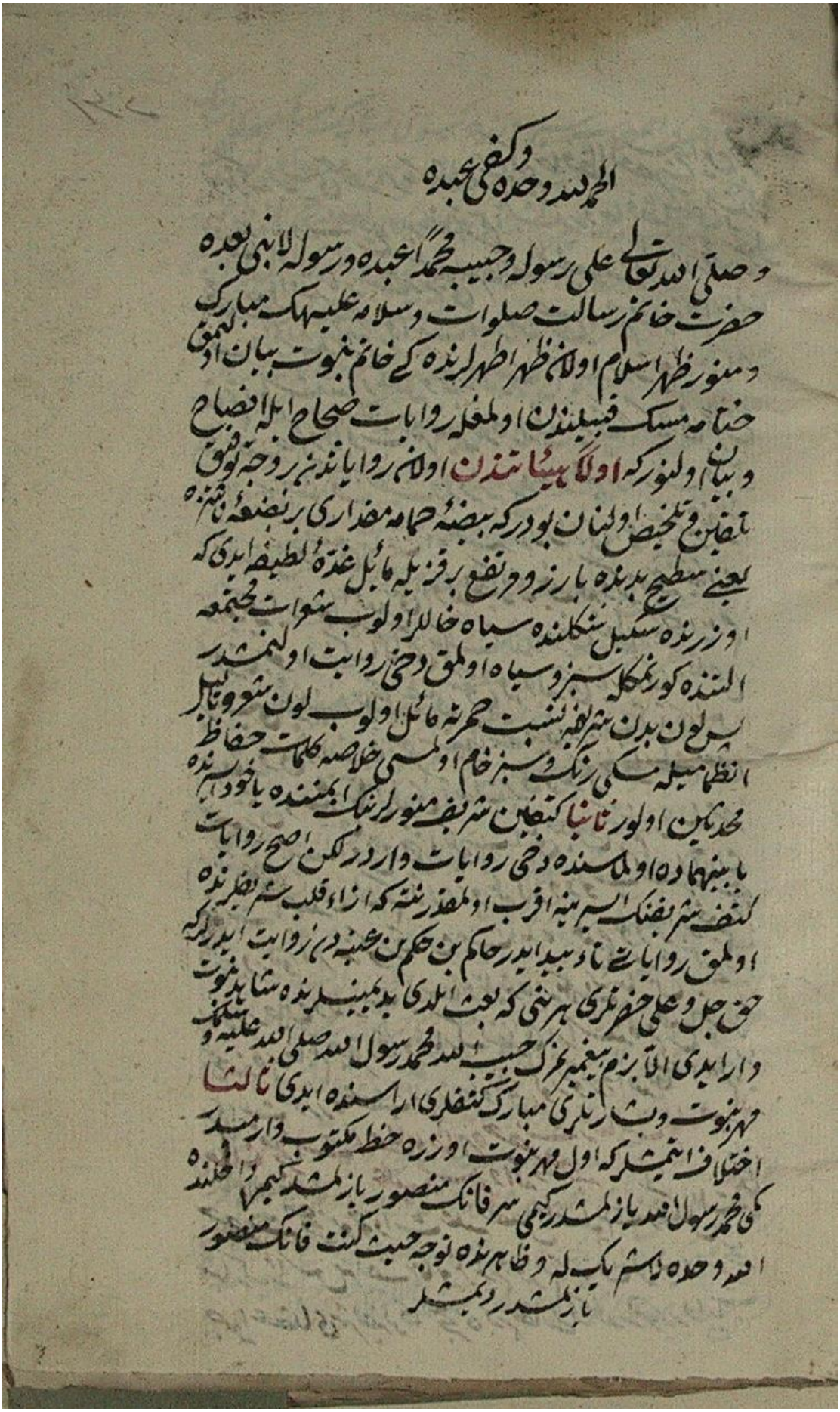
Uzun, M. İ. (2003). "Mecmûa". TDV İslam Ansiklopedisi. C.28. Ankara.

Uzun, M. İ. (2005). "Mirâciyye". TDV İslam Ansiklopedisi. C. 30. İstanbul.

Pala, İ. (2014). Ansiklopedik Divân Şiiri Sözlüğü. İstanbul: Kapı Yayınları S, 300.

Yeniterzi, E. (2002). Türk Edebiyatında Naatlara Dair. C. 11. Ankara: Yeni Türkiye Yayınları

[25] Türkiye Türkçesi: "Tamamlandı. Hz. Muhammed'e binlerce selam olsun."

الحمد لله وحده وكفى عبده

وصلى الله تعالى على رسوله وحبيبه محمدا عبده ورسوله لا نبي بعده

حضرت خاتم رسالت صلوات وسلامه عليه‌اك مبارك

ومنور ظهر اسلام اولان ظهر اطهر لريده كي خاتم نبوت بيان اولمق

حتامه مسك فيبلنديكن اولمغله روايات صحاح ايله افصاح

وبيان اولنور كه اولا هيئاتندن اولان روايانديكي زوجه توفيق

تقطين وتلخيص اولنان بودر كه بيضه حمامه مقداري بر بضعه تاهنده

يعني سطيح بديعه بارز وبر نفع بر قريله مائل غدة لطيفه ايدي كه

اوزريده سكبل شكلنده سياه خالل اولوب شعرات مجتمعه

السنده كوزيكله سبز وسياه اولمق وحتى روايت اولنمشدر

پس لون بدن شريفه نسبت حمرته مائل اولوب لون شعر تابل

انظار ميله مكي رنكي وسبز خام اولمسي خلاصه كلمات حفاظ

محدثين اولور ثانيا كتفين شريف منور رنكي ايمنده ياخود ايسنده

يا بنهما ده اولمسنده وحتى روايات وارد ر لكن اصح روايات

كتف شريفلك ايسر بنه اقرب اولمقدر نته كه ازاء قلب شريفده

اولمق روايات ناديه در حاكم بن حكم بن عتبه دن روايت ايدر لركه

حق جل وعلى حضرتلري هر نبي كه بعث ايلدي بديمينده شامة نبوت

وار ايدي الا بزم پيغمبر مزك حبيب الله محمد رسول الله صلى الله عليه وسلم

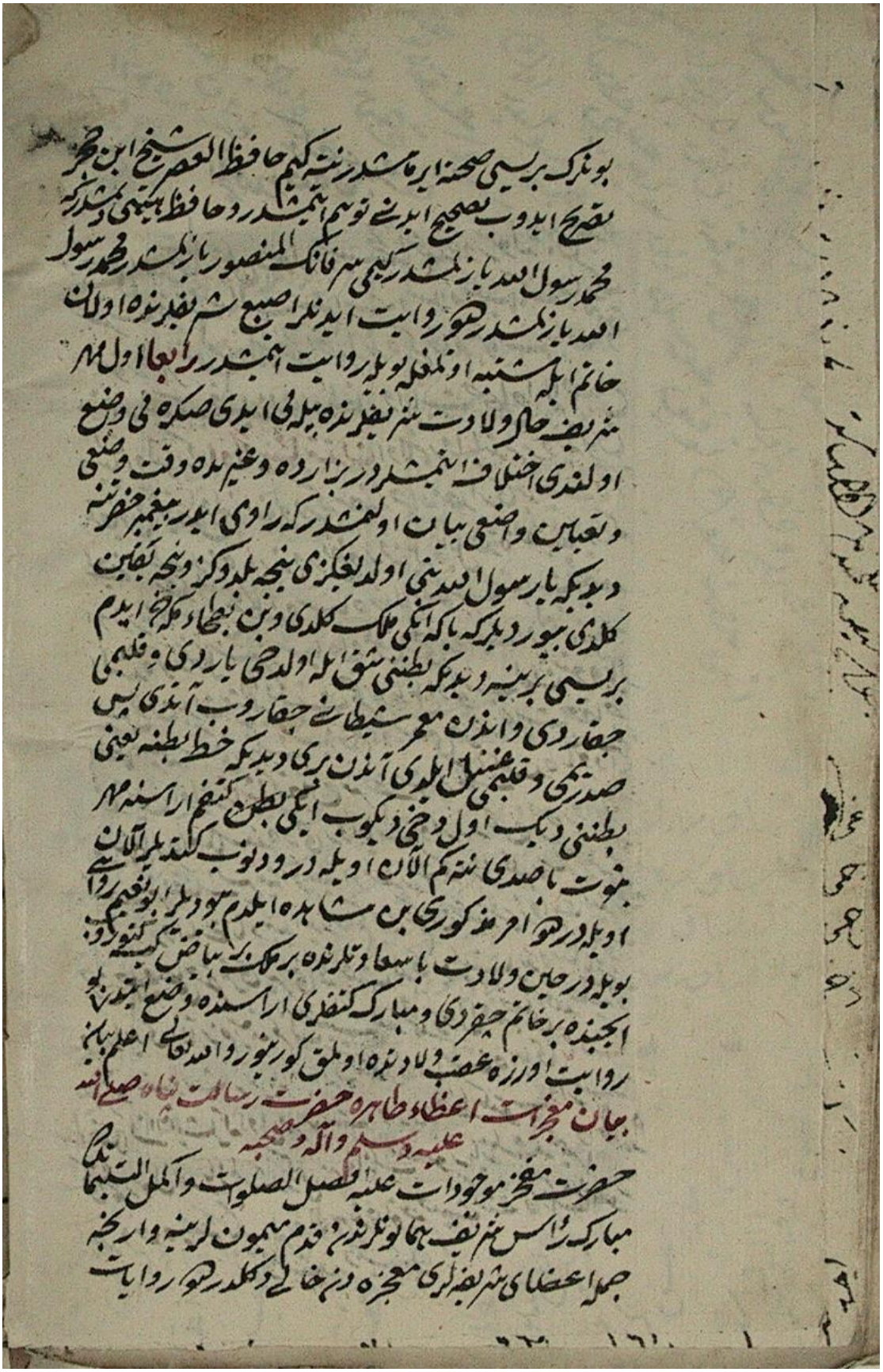
مهر نبوت وبشارتلري مباركي كتفلري ارسنده ايدي ثالثا

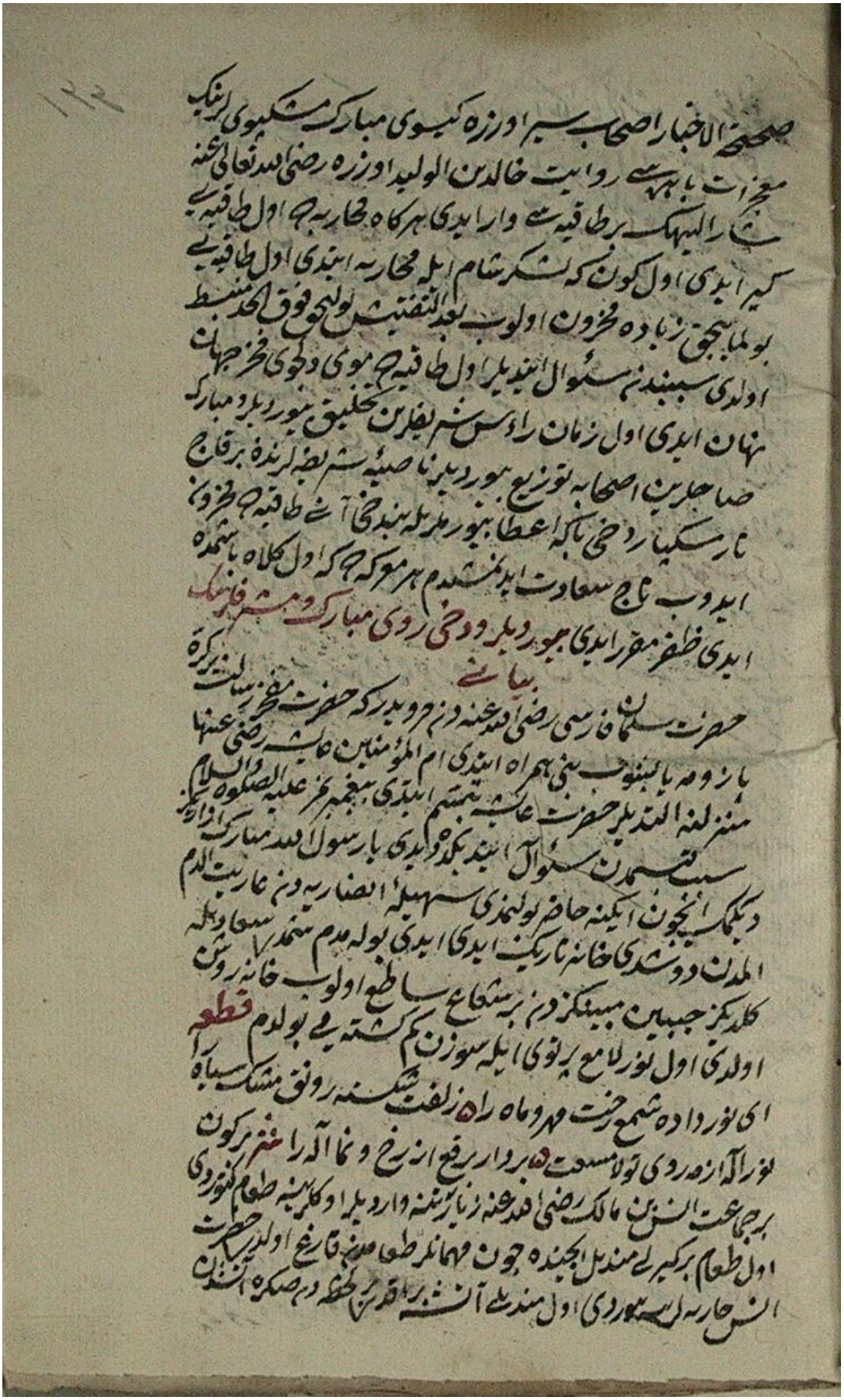
اختلاف ايتمشلر كه اول مهر نبوت اوزره خط مكتوب وار مدر

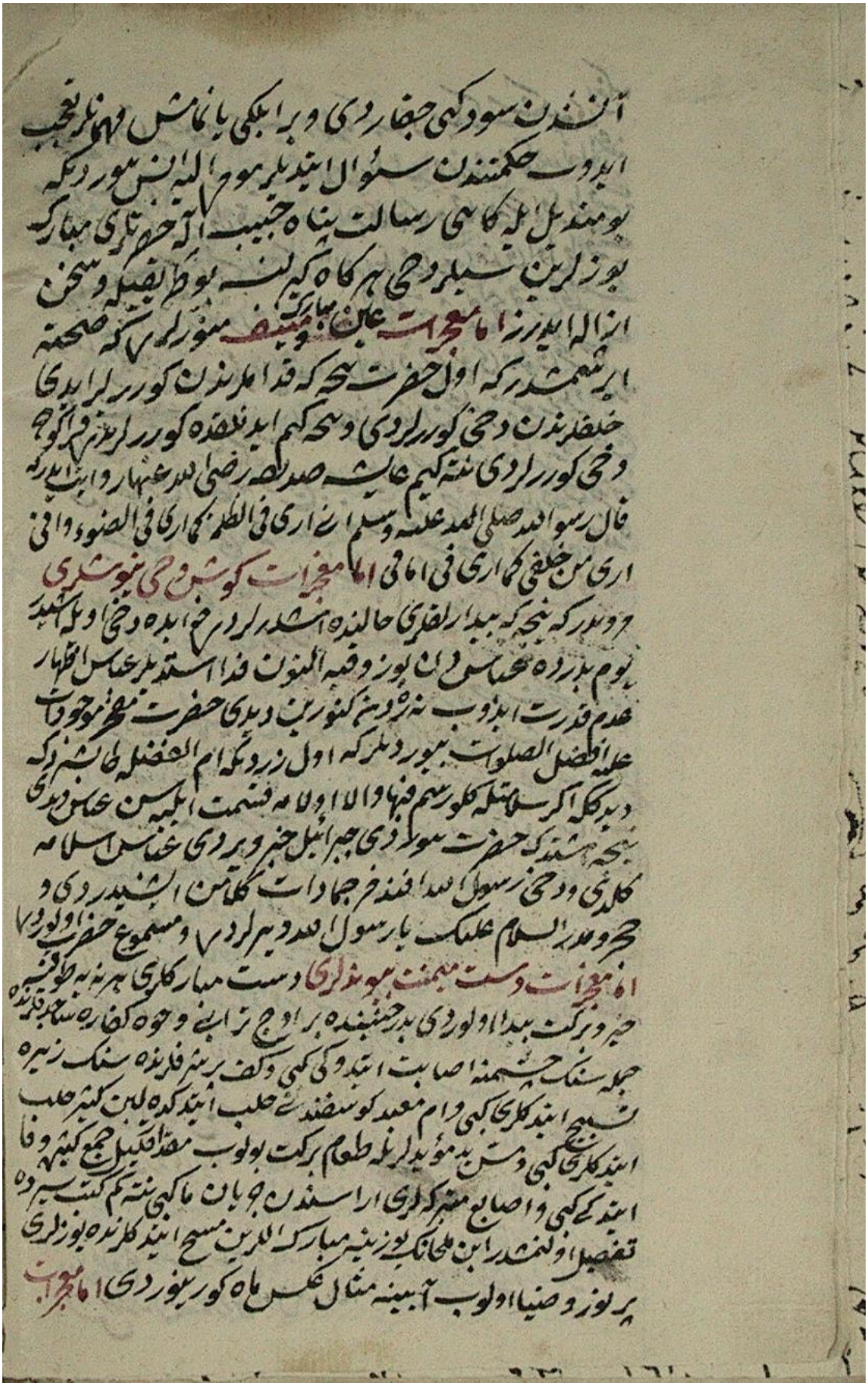
كي محمد رسول الله يازلمشدر كيمي هر فانك منصور يازلمشدر كيمي داخلنده

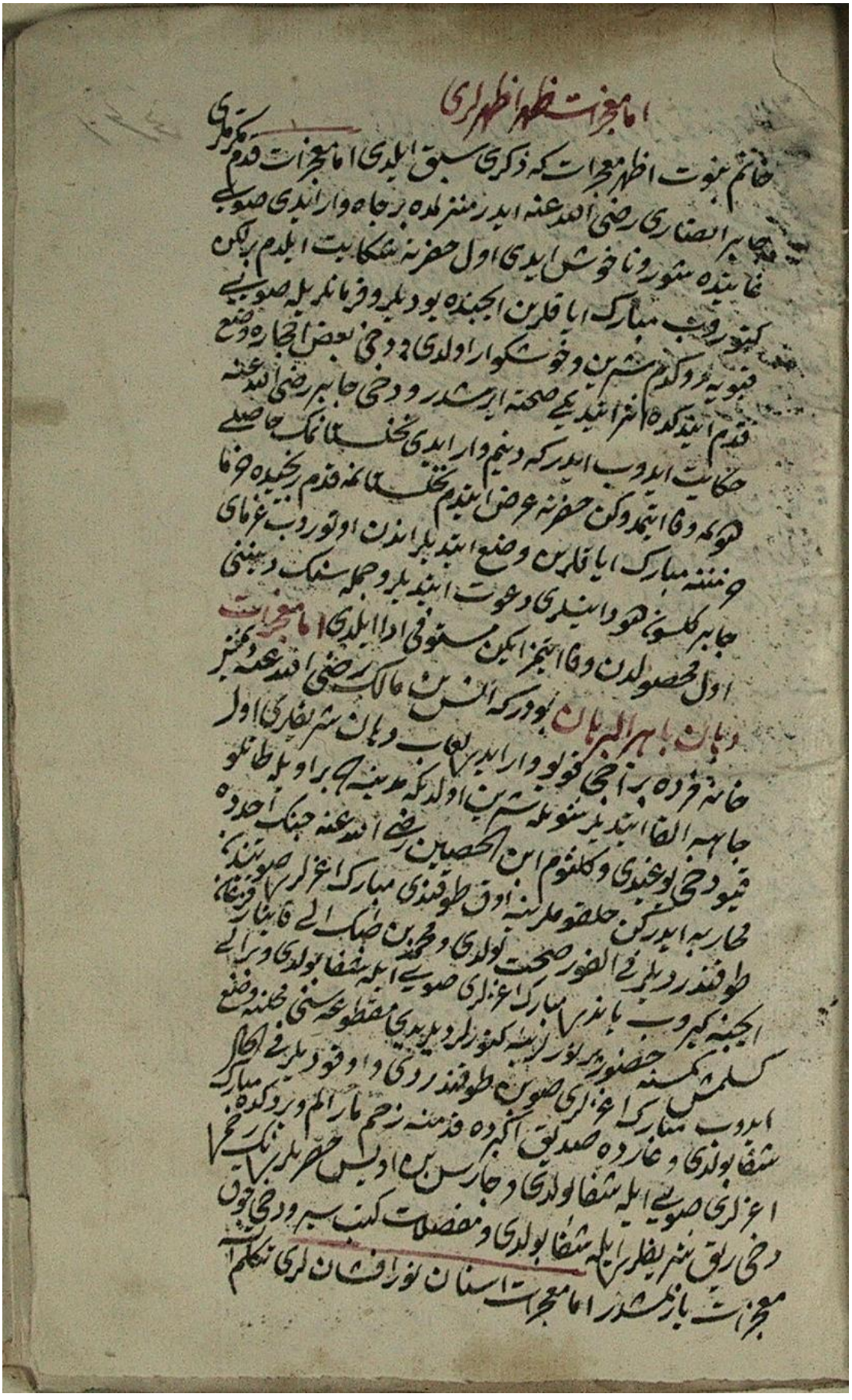
الله وحده لا شريك له وظاهرنده نوجه حيث كنت فانك منصور

يازلمشدر ديمشلر

امامعجزات مظهر اظهر لری

خاتم نبوت اظهر معجزات که ذکری سبق ایلدی امامعجزات قدم مکرمری
جابر انصاری رضی الله عنه ایدر منزله برجاه وار ایدی صوبی
غایبده شور و ناخوش ایدی اول حضرته شکایت ایلدم برکن
کنور وب مبارک اغزلرین اچیده بو دیلدی و فرمانلریله صوبی
قیو یه بر و کدم شیرین و خوشگوار اولدی و دخی بعض اتباعه وضع
قدم ایتدکده انفراً ایتدیکی صحنه ایرمشدر و دخی جابر رضی الله عنه
حکایت ایدوب ایدرکه دینم وار ایدی نخلستانمک حاصلی
هوکه وفا ایتمدوکن حضرته عرض ایتدم تخلستانمه قدم رنجیده بوفا
حرمتنه مبارک اغزلرین وضع ایتدیلر اندن اولتورو ب غرمای
جابر کلوب هوا سیندی دعوت ایتدیلر و جمله سنک دینمی
اول محصول دن وفا ایتمز ایکن مستوفی ادا ایلدی امامعجزات
دیان باهر البرهان بودرکه انس بن مالک رضی الله عنه دیمشر
خانه فرده براجی کنولو وار ایدی طعام دیان شریفلری اول
جاهیه القا ایتدیلر سنوله ستر بن اولدیکه مدینه ده براولیه طانلو
قیو دخی بوعبیدی و کلثوم ابن الحصین رضی الله عنه جنک احدده
محاربه ایدرکن حلقوملرینه اوق طوقندی مبارک اغزلرینه صوبتدی
طوقندرد یلرنی الفور صحت بولدی و محمد بن صیک الی قاینار قدحنی
اجنبه کبرو ب باندیرمش مبارک اغزلری صویی ایله شفا بولدی و برالی
کلمش کمسنه حضورنده بر نوزلره دیدی مقطوعه سنی محلنه وضع
ایدوب مبارک اغزلری صوین طوقندردی و اوفودیلرنی الحال
شفا بولدی و غاردده صدیق اکبرده قدمنه زخم مارالم و بردکده مبارک
اغزلری صویی ایله شفا بولدی و جارسن بن اوبس حضرتلرینک زخم
دخی ریق شریفلریله شفا بولدی و مفصلات کتب سیر و دخی جون
معجزات بازمکدر امامعجزات اسنان نوزافشان لری تکلم ایله

